

MAGYAR LÁVAL

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 264 (2548) szám.

Szombat

Nagyvárad, 1940 december 7

Kormányzó urunk névnapjának ünneplése Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken, a Kormányzó Ur nevenapja alkalmából, ünnepi istentiszteletet tartottak az összes felekezetek templomaiban. Reggel 8 órakor a katonaság számára volt istentisztelet, míg 9 órakor az egyházi, polgári és katonai hatóságok jelenlétében az iskolák növendékei, a tanítói és tanári kar, a hivatalok vezetői, az igazságügyi intézmények vezetői és képviselői, a tisztviselők és a hívek vettek részt az ünnepi istentiszteleten.

Délben fél 2-kor a nagyvárad honvéd hely-

őrség tisztikara díszebédet rendezett a Pannónia-étteremben. A banketten a tisztikaron kívül résztvettek: vitéz Rajnay Károly és Bittó Dezső tábornokok, Hlatky Endre főispán, dr Soós István polgármester, dr Schriffert Béla püspöki helynök, Sulyok István ref. püspök, Materny Imre lutheránus főesperes, dr Thury Kálmán táblai főelnök, Gyöngyössi István táblai főügyész, dr Patzkó Elemér országgyűlési képviselő és még számos polgári előkelőség.

Hálaadó istentiszteletek és katonai ünnepségek az egész országban

Budapestről jelentik: (MOT.) A honvédség az egész országban ünnepet ült december 6-án a legfelső Hadúr nevenapján. Csütörtökön este zenés takarodó volt az egyes helyőrségeken és ngyanig zenés ébresztő volt pénteken reggel. A honvédszenekarok végigjárták a várost és katonanótákat játszottak. Vidéken szent misékkel és istentiszteletekkel kezdődött az ünnepély és a csapatok parancsnokai beszédet intéztek a honvédekhez, akik előtt méltatták a nap jelentőségét.

Budapesten a Kapisztrán Szent Jánosról elnevezett helyőrségi templomban Haász István tábori püspök főpapi szent misét mutatott be, amelyen megjelent az egész tábornoki kar, élén vitéz Bartha Károly tábornok, honvédelmi miniszterrel és Werth Henrik gyalogsági tábor-

nokkal, a vezérkar főnökével, a polgári hatóságok vezetői közül pedig Radocsay László igazságügyminiszter és Varga József kereskedelmi és ipariügyi miniszter. Evangélium után a tábori püspök szentbeszédet mondott, amelyben megemlékezett a kormányzó érdemeiről.

Ugyancsak ünnepi istentisztelet volt pénteken délelőtt a református egyetemes konvent Abonyi-utcai székházában, ahol az egyházi énekek után Soltész Elemér protestáns tábori püspök imádkozott és prédikált.

A budapesti helyőrség minden csapattestben bajtársi ebéd volt a tisztikar tagjai s az altisztikar számára. Mindenhol pohárköszöntők hangzottak el. A tábornoki kar délben a tisztikaszinóban ünnepelt.

Laval a jövő hét első napjaiban utazik Berlinbe

Franciaországnak az új európai rendbe való bekapcsolása és Olaszország területi követelései kerülnek szóba Berlinben

A Mai Nap írja: Belgrádból jelentik: A Vreme berlini jelentése szerint jól értesült berlini körökben az a hír járja, hogy Laval a jövő hét első napjaiban fog Berlinbe érkezni. Látogatásával kapcsolatban úgy tudják, hogy tárgyalásai kapcsolatban állanak azzal a német tervvel, hogy Franciaországot be akarják vezetni ama népek közé, amelyek majd résztvesznek Európa együttműködésében az új európai közösség megalapozására. Franciaország esetében ennek megvalósítása nagyon nehéz. Eddig ugyanis a nép tömegeiben a gyűlöletet terjesztették a németiséggel szemben. Ügynökök ezer számba hozták szét a mérget és ez olyan kérdések, amelyek megoldásához megfelelő bátorság is kell a megértés mellett. Pétain és Laval igen nagy nehézséggel fog megküzdeni a tárgyalásokon. Hogy ez a lelki átalakítás rövid idő alatt sikerülni fog-e a francia államférfiaknak, az majd a legközelebbi jövőben dől el.

Berlnből jelenti a Politika: Laval berlini utazásával kapcsolatban svájci diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a berlini tárgyalások középpontja az olasz területi követelések lesznek.

A kommunisták sok gondot okoznak a francia kormányoknak.

Párizsból jelenti a Politika: A francia kormányoknak igen nagy gondot okoznak a kommunisták. A francia megszállás óta ezer kommunistágitátort és vezetőt tartóztattak le. A francia belpolitikának még ennél is súlyosabb ügye az ifjúsági mozgalmak leszerelése. A fegyverszünet megkötése után ezek az ifjúsági szervezetek Párizsban különféle tüntetéseket rendeztek. Ez a magyarázata annak, hogy az egyetemek még mindig zárva vannak. A közoktatásügyi miniszter éppen a minap kijelentette, hogy a francia ifjúságnak meg kell tanulnia hallgatni.

Messzemenően kiterjesztik a német-svéd gazdasági kapcsolatokat

Barlinból jelentik (MTI): Svéd körök értesülése szerint Stockholmban már több, mint egy hete német gazdasági bizottság tárgyal. Az egyezményt rövidesen aláírják. Rendkívül kiterjesztik a német-svéd gazdasági kapcsolatokat. A svéd kivétel 75 százaléka Németországba irányul. Vasat, fát, cellulózt, finom műszert és gyufát szállít Svédország Németországnak. Több száz millió márkás lesz az évi kontingens. Németországnak a Szovjet után Svédországgal lesz a legnagyobb áruforgalma.

Görögországba utazik a török külügyminiszter (?)

A Balkánon megszűnt a háborús veszedelem érzése. — Papan a görög-olasz viszály elsímitásán fáradozik.

Budapestről jelentik: A Pest zürichi tudósítójának telefonjelentése szerint a balkáni feszültség enyhülés-e különösen Papan törökországi német nagykövét ankarai tárgyalásai óta észlelhető. A zürichi Deí Tat című lap berlini tudósítója ezzel kapcsolatban nagy jelentőséget tulajdonít Szaradzoglu török külügyminiszter görögországi utjának. Berlinben — jelenti a tudósító — nem erősítik meg, de nem is cáfolják ennek az utazásnak híreit. Ettől függetlenül különben úgy tartják, hogy nagy diplomáciai mozgalom folyik a balkáni béke biztosítása és a görög-olasz háború elintézése érdekében. Ankarai hírek szerint ez a török Papanról indult ki. Amióta ez a rendkívüli ügyességéről ismert német diplomata Berlinből visszatért Ankarába és behatóan tanácskozott Izmet Inonü köztársasági elnökkel és Szaradzoglu külügyminiszterrel, a hangulat a török fővárosban lényegesen megjavult. A háborús veszedelem érzése, amely már Ankarában és innen kiindulva, szinte az egész Balkánon általános volt, elült. Helyébe az a bizakodás lépett, hogy az albán konfliktus kiterjesztésének veszélye szűnőfélben van. Bizonyos berlini körökben az a benyomás, hogy a török-német viszonyok már némi javulása is arra indította Ankarát, hogy magatartását a tengellyel szemben megváltoztassa. Miután közvetlen veszedelem nincs, most már hajlandó olyan kérdésekről tárgyalni, amelynek megbeszélésébe eddig büszkeségből nem mehetett bele. Ezért nincs kizárva, hogy Inonü és Szaradzoglu bizonyos garanciákkal e zsebében, hajlandó módosítani politikáját és közreműködni a görög-olasz viszálykodás elintézésében is.

Elzárják az amerikai kikötőket az angol hajók elől

Rómából jelenti (MTI): A Messaggero rio de janeiroi jelentése szerint az angolok által semleges övezetben feltartóztatott „Itopé” nevű braziliai gőzös ügye egyre nagyobb hullámot ver. A braziliai lapok közlik a panamerikai semlegességi bizottság elnökének kijelentését, hogy az ügyben összehívják a bizottságot, mielőtt Braziliából hivatalos megkeresés érkezik. Lehetséges, hogy együttes tiltakozást tartoznának el. Az angolok legjobb esetben is számíthatnak arra, hogy hadi és kereskedelmi hajóik elől ezentúl elzárják az amerikai kikötőket. Feltűnt, hogy a bizottsági elnök kijelentéséhez csatlakozott az Egyesült Államok képviselője is.

Az erdélyi asszony nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az erdélyi magyarság magyar maradt"

Makay Sándor, volt erdélyi református püspök előadása egy debreceni estélyen

Debrecenből jelentik: Debrecen város legnagyobb nőegyesülete, a *Jótejkony Nőegyesület* „Néma bál” néven jótejkonycélú ünnepélyt rendezett, amelyen Debrecen társadalmának előkelőségei teljes számban megjelentek. Makay Sándor volt erdélyi püspök, debreceni egyetemi tanár volt az est szónoka és az erdélyi asszonyokról beszélt.

— Az erdélyi asszony — mondotta — két évtizedes munkájával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az erdélyi magyarság magyar maradhatott. Mikor a férfiakat a nagy változás összetörte, az asszony volt az, aki felvette a harcot családjáért, nemzetéért. Ez a harc szent harc volt, amelyet ősi hagyomány szerint

az egyházakba tömörülve küzdött végig. A szegények, árvák és betegek gondozása mellett a magyar műveltségnek és hagyományoknak fenntartói lettek, sőt új intézményeket igyekeztek létrehozni. Első titka az volt az erdélyi asszony sikerének, hogy két évezred alatt soha sem volt az asszonyok között rangbéli különbség, hanem mindenki testvére volt mindenkinek. Milyen nagy dolgot jelentene, ha az anyaországi nők is követnék ezt az útmutatást! Az erdélyi asszony most nem elismerést, babért kíván, hanem azt, hogy anyaországbeli asszonytestvérei forrjanak össze, minden egyéni sérelmet és becsvágyat félretéve a magyar jövő érdekében vívott szent, nagy harcban.

Francia politikai körökben Maniu Gyulát tartják a jövő emberének

Nem bizonyult valónak a Maniu személyével kapcsolatban elterjedt hír

Bukarestből jelentik (MTI): Megállapították, hogy Maniu Bukarestben tartózkodik, ottani lakásán. Nem bizonyult tehát valónak az a hír, hogy a volt román miniszterelnök a feleki határállomáson tartózkodik s határátlépési engedélyre várakozik.

Vichyből jelentik (MTI): A magyar-román feszültségnek Antonescu gyulafehérvári beszéde folytán történt kiújulása az érdeklődés középpontjában áll. A gyulafehérvári beszédekre adott éles magyar válaszok felkeltették a diplomáciai körök figyelmét. Az a vélemény, hogy a román mozgólódás megzavarhatja Délkelet-

Európa békéjét. Vichyben Maniut, — aki nem vett részt a gyulafehérvári gyűlésen — tekintik a jövő emberének, aki visszaállíthatja a nyugalmat és biztosíthatja Románia jövőjét. Általános nézet szerint a zűrzavar a legsúlyosabb veszélybe döntheti Románia függetlenségét. A sajtó hosszasan ismerteti a magyar tiltakozásokat Antonescu ellen és óvatosságot ajánl Bukarestnek. A *Paris Soir* megállapítja, hogy az izgalom erősen árt Romániának világszerte. Az *Action Française* szerint: ha a zűrzavar nem szűnik meg rövidesen, Románia léte forog kockán.

Halálbüntetéssel sújtják Romániában azokat, akik katonai lázadást szítanak

Bukarestből jelentik: (MTI.) A hivatalos lap ma reggeli száma rendeletörvényt közöl, amely halálbüntetéssel sújtja azokat, akik katonai jellegű lázadást szítanak, vagy ilyen jellegű lázadás élen állanak. A lázadásban való részvételt életfogytiglani kényszermunkával büntetik. Ezeknek az eseteknek kivizsgálására különbiróság alakul. A különbiróság 24 óra alatt köteles ítéletet hozni. Felelősség az különbiróság ítélete ellen nincs. Az ítéletet a kihirdetéstől számított 10 órán belül végre kell hajtani. A törvényrendelet mellékelte indokolás szerint a mostani nehéz pillanatokban, amikor az ország határait veszély fenyegeti, minden egyes románnak kötelessége megvédelmezni a hadsereg fegyelmét és annak alapjait.

Bukarestből jelentik (MTI): A belügyminisztérium megítélte, hogy magánosok vagy állami hivatalnokok gépkocsijakra zászlót tűz-

zenek ki. A tilalom a vasgárda zöld zászlóira vonatkozik, amelyeket gépkocsikon helyeztek el.

Antonescunak szembe kell fordulnia a légionáriusokkal, hogy helyreállíthassa országa belső békéjét.

Gentből jelentik (MTI): A *Basler Nachrichten* vezércikkben foglalkozik Romániával. Megállapítja, hogy a román légionárius mozgalmak ma nincsenek értékes emberei és nem rendelkezik tulajdonképpeni programmal és világos politikai alapelvekkel. Antonescu ugyan részben a légionáriusok segítségével került hatalomra, a légionáriusok széles körei azonban nem ismerik el vezetőnek, azonkívül nem légionárius körökben is jó kapcsolatai vannak. Azoknak az embereknek, akik a jilvai vérfürdőt rendezték, egyetlen szándékuk a bosszúállás Codreanuért. Ezek kétségkívül képesek megölni az emberek százait, sőt ezreiket. Antonescunak bizonyára nincs köze ezekhez a gyilkosságokhoz. Szembe kell fordulnia a légionáriusokkal, hogy országában fenntarthassa a belső békét; így kell cselekednie külpolitikai okokból is. A közvetlenül a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozás után lejátszódott romániai események Berlinben kínos hatást keltettek és bizonyára jelentősen leszállították Romániának, mint szerződőfélnek és szövetségesnek értékét. Antonescunak a nyugalom biztosítására előreláthatólag katonai parancsuralomhoz kell folyamodnia, elsősorban azért, hogy eljárasson a vasgárda ellen.

Frenczel Sándor
üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Ezület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Ha szereti a jó konyhát, a jó bort,
a jó cigányzenét, keresse fel a

Balaskó

megnagyobbított és ujonnan átalakított

éttermét

és külön termeit. Szt. János utca 31. sz.
Záróra 2 óraker!

Az olasz főhadiszállás legújabb jelentése

Valahol Olaszországban (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 182. számú közleménye:

Albániában az ellenség egyéb harcterekről is összevont erőkkel továbbra is nagy nyomást gyakorol különösen balszárnyunkra. Csapataink ellentámadásokkal válaszolnak. A harcokban az Arezzo és a Venezia hadosztályok csapatai minden dicsőretet felülmutatnak.

Légi erők sikerrel támadta bombázással és géppuskázással az ellenséges csapatok közlekedő utvonalaikat és táborhelyeit. Valamennyi repülőgéppünk visszatért.

Eszakafrikában Sidi el Barranitól délre járőrészatározások folynak. Az ellenség néhány bombát dobott le Tobruk vidékén, ahol veszteségünk kéthatalos és egy sebesült, továbbá Sollum és Sidi el Barrani környékén, ahol sem anyagiakban sem emberéletben kár nem esett. (MTI)

Borzalmas szerencsétlenséget okozott egy robbanóanyaggal telt fémdoboz

Debrecenből jelentik: Csütörtök este a beltele egyik tanyáján borzalmas szerencsétlenség történt. Orha György 52 éves földműves és Sándor nevű fia a vasuti töltés mentén az erdőben fát gyűjtöttek tüzelőnek. Otthon Orha Györgyné vacsorafőzés közben odaszólt a fiának, hogy tegyen a tüzre. A fiu az erdőben gyűjtött fából rakott a tüzre, miközben egy fémdobozt talált, amelyet fel akart bontani. A fémdoboz felrobbant és azonnal megölte Orha Sándort, míg az apját olyan súlyosan megsebesítette, hogy még pénteken reggel, a sebészeti klinikán sem tért eszméletre. Orha Györgyné az arcán sérült meg igen súlyosan, őt a sebészeti klinikán ápolják, mert a szeme világa veszedelemben forog. A család negyedik tagja, egy leány, szintén megsebesült a robbanás miatt. A fémdoboz felrobbant és azonnal megölte Orha Sándort, míg az apját olyan súlyosan megsebesítette, hogy még pénteken reggel, a sebészeti klinikán sem tért eszméletre. Orha Györgyné az arcán sérült meg igen súlyosan, őt a sebészeti klinikán ápolják, mert a szeme világa veszedelemben forog. A család negyedik tagja, egy leány, szintén megsebesült a robbanás miatt.

A nyomozás most annak megállapítása végett folyik, hogy miképpen került a robbanó anyagot tartalmazó fémdoboz az erdőbe és a gyűjtött fa közé. (MTI)

PÁLYAZAT. A Katolikus Női Szociális Képző több megkeresés folytán évközi felvételi és pályázati vizsgát tart december 5-én Budapesten, XIV., Ajtósi Dürer-sor 31., II. emelet. Az eredmény szerint azonnali megítélésre kerül bentlakóknak: egy 450 pengős, két 360 pengős, két 150 pengős ösztöndíj. Bejáróknak: két 150 pengős segély (Tandíjizetésre), két 200 pengős segély (Tandíj, tanulmányi kiadások.) Vidékről felutazóknak feláru menettértijegy. Válaszos levelezőlap ellenében megküldjük a részletes tudnivalókat. Dr. Slachta Irén, igazgató.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 4 Pengő

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Belvárosi Mozgó

Telefon: 1801.

Csupa szellem, ötlet és pazar kiállítás.
A legragyonabb magyar film.Dayka Margit, Mály Gerő, Vaszary Piri,
Gózon Gyula, és Latabár.
Uj magyar és külföldi híradók!

Borcsa Amerikában

Fontos kérdéseket tárgyalt a MÉP közgazdasági csoportja

A Magyar Élet Pártjának közgazdasági, ipari és kereskedelmi csoportja a párt helyiségében ülést tartott. Az ülésen különböző sürgős kérdéseket tárgyaltak, amelyek közül különösen kiemelkedő a keresztény iparosok anyagellátása, a hadbavonult és ezáltal iparuk folytatásában megakadályozott kisiparosok kölcsönös leendő ellátása; a kereskedelmi és iparkamarák lejárató mandátuma következtében a kamarai zsidó vezetők kicserélése, a régebbi multból visszamaradt liberális szellem teljes kikapcsolása. Az egyesített bizottság tárgyalta az építkezések pangása folytán előállott hely-

zetet, valamint az anyagihiány okozta nehézségeket. A fenti kérdésekben a kormánytól sürgős intézkedések megtételét, az új építkezésekkel kapcsolatos és a folyó év végén lejárató házáradómentesség meghosszabbítását, valamint a közszállítási szabályzat módosítását kívánta; a közszállítási szabályzat módosítása főleg a kisiparosság érdekeinek megvédése szempontjából szükséges és sürgős. Az érdekelt gazdasági miniszterek a fentemlítt összes kérdésekkel kapcsolatban megnyugtató kijelentéseket tettek és remélhető, hogy rövidesen alkalmas intézkedések fognak napvilágot látni.

Az adózó polgárok december havi határidős naplója

1. December 20-áig a Nemzeti Bank itteni fiókjánál, vagy pedig az erre felhatalmazott itteni pénzügyintézetnél letétbe kell helyezni a román állami kötvényeket, címleteket és illetve, ha ezek még kibocsátva nincsenek, a lejegyzett összegek fizetését igazoló nyugtákat.

A letétel elmulasztása büntető következményeket von maga után.

2. December hó végéig letétbe kell meghosszabbítani a külföldi államkötvényeknek, címleteknek, a külföldi követeléseknek és adósságoknak, valamint az aranyérméknek a bejelentési határideje.

3. A házbéreket nem az 1940 november hó 11-iki rendeletben megállapított 50 leus, hanem a törvényes 30 leus bevállási kulcs alapul vétele mellett kell pengőre átszámítani.

E tárgyban dr. Soós István polgármester átíratilag is értesítette a Háztulajdonosok Szövetségét a miniszterelnökséghez beadott memorandum kedvező elintézéséről.

4. A magyar állami törvények szerint a lakásbérleti szerződések, — bizonyos meghatározott kivételektől eltekintve, — szóbelileg is megkötődnek. Ezeknek írásban megkötése tehát az egyévet meg nem haladó tartamú szerződésnél nem kötelező.

Az írásban megkötött szerződés azonban illetékköteles. Az illeték a szerződésben feltüntetett bérösszeg 0.6 (hattized) százaléka, amelyet minden további formalítások nélkül az

írásbeli szerződésen bélyegjegyek felragasztása és ezeknek a szerződés szövege első szavaival (a bélyegjegyek alján) átírása útján kell leróvni.

A magunk részéről mégis azt ajánljuk, hogy a bérleti viszonyokat ezután is írásbeli szerződésekkel szabályozzák, mert ezen az úton a szerződés időtartama, a bérösszeg és egyéb feltételek tárgyában is a félreértésektől, a vitáktól és esetleg a pereskedésektől is megóvhatják. A szerződést csak két példányban kell kiállítani.

5. Az eddigi tőkekamatadót és illetve a magyar jogszabályok szerint a kamatilletéket akként kell leróvni, hogy az adóslevélre és ennek hiányában az erre a célra egy IV papíron szerkesztett „Kamatlerovási íven” a hitelező rávezeti a kezéhez befolyt kamatok összegét.

A magánhitelezőknél ennek 15 százaléka a lerovandó kamatilletéket és ezt az összeget bélyegjegyekben lerója a kamat lerovási íven és a felragasztott bélyegeket a pénzügyigazgatóság illetékosztályán felülbélyegezteti. Ezt az ívet aztán megőrzi és kívánatra a pénzügyi hatóságoknak felmutatja. A kamatilletékek ezen az úton lerovását a kamat felvételétől számított 8 nap alatt kell eszközölni. Ennek elmulasztása az elvont illeték fizetésével egyenlő bírságot von maga után.

6. Minden családfő gondoskodik arról, hogy háztartási alkalmazottja szerezzé be az új cselédkönyv kiállításához szükséges okmányokat és pedig születési, vagy házassági anyakönyvi kivonatokat, illetőségi vagy személyazonossági igazolványokat. A cselédkönyveket vidékiek az illetőségi községekből szerezzék be.

7. December 6-tól december 13-áig a Sztaroveszky-utca 8. szám alatti „forgalmi adóhivatalban” tartoznak jelentkezni és bejelentő lapjaikat kitölteni a forgalmi adó fizetésére kötelezett adózók.

Erre kötelezve vannak a bármely önálló bevétel elérésére irányuló keresési tevékenységet folytató összes polgárok.

Nem esnek bejelentési kötelezettség alá az őstermelők (mező, szőlőgazdaság, állattenyésztés, kertészet, gyümölcs és zöldségtermelés, méhészet, vadászat, halászat), továbbá azok, akiknek a bevételei hátrányosból, vagy szolgálati viszonyból származnak.

Adókedvezmények kiterjesztése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap pénteki száma közli az épületátalakítással kapcsolatos pénzügyi rendeletet, amely 1942 december 13-ig marad hatályban. A visszacsatolt felvidéki, kárpátaljai, keleti és erdélyi országrészekben az adókedvezményt kiterjesztik mindazokra a munkálatokra, amelyek az elmúlt években a trianoni országrészben igényt adtak adókedvezményekre, hogy a visszacsatolt területek lakosai utólag mindazon kedvezményekben részesüljenek, amelyek annak idején a trianoni országrészben érvényben voltak. A kedvezmény mértéke és szabályai azonosak az ez év végével lejárató rendeletben foglaltakkal.

Adóügyi szakelőadás a nagyvárosi pénzügyigazgatóságon

A nagyvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság a magyar jogszabályok szerint fizetendő liszt-forgalmi adóváltásáról, annak kötelező könyvvezetéséről, általában az ezzel kapcsolatos eljárásról 1940. évi december hó 8-án délelőtt 10 órai kezdettel a pénzügyigazgatóság tanácsstermében (I. emelet, lépcsőfeljárattal szemben) szakelőadást tart.

Az előadás érdeklő az összes malomtulajdonosokat, a gabonát feldolgozó üzemeket, (pékeket, cukrászokat stb.) örlemény eladással foglalkozó kereskedőket, szatócsokat.

Felhívja a m. kir. pénzügyigazgatóság a biharvármegyei összes érdekelteket, hogy saját érdekükben a fenti időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

A forgalmi adó bejelentés

A forgalmi adóalanyok — (váltás alanyok) — a folytatott kereseti tevékenységről bejelentést kötelesek tenni. Bejelentési kötelezettségüknek a hivatalból díjmentesen rendelkezésre bocsátott „Bejelentő Lap” felhasználásával köteles mindenkinek eleget tenni. A Bejelentő Lapok Sztaroveszky-utca 6. szám alatt, földszint 5. sz. szobában (a forgalmi adóhivatalnál) igényelhetők és a helyszínen ki is tölthetők. A kitöltött bejelentő lapokat ott vissza kell hagyni.

A bejelentő lapok igénylése és kitöltése naponta d. e. 8—14 óráig és délután 16—20 óráig az alábbi betűsorrend szerint történik:

December 9-én, hétfőn A—C bezárólag.
December 10-én, kedden D—F bezárólag.
December 11-én, szerdán G—J bezárólag.
December 12-én, csütörtökön K—M.
December 13-án, pénteken N—P.
December 14-én, szombaton R—Z.

Dr. Nagy Dezső s. k.,
p. ü. főtanácsos, pénzügyigazgató.

Körösbánlaka község elöljáróságától
Szám 406—1940.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

Körösbánlaka község elöljárósága (élelőjárás) az állami elemi népiskola részére az alant felsorolt tárgyakra versenytárgyalást hirdet:

1 darab 5x2¹/₂x10 és 1 darab 3x2¹/₂x3 nagyságú cserépkályha (samotkályha) komplett felszerelve, készen, csiszolt ajtóval szállítási költséggel, szerelőnek ellátásával, Körösbánlakán felszerelve (cserép színe tetszés szerint).

Csak szabályszerűen aláírt írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek Körösbánlaka község elöljáróságához címzendők, u. p. Barátka.

Az ajánlatok a fenti elöljárósághoz 1940. évi december 15-én d. e. 10 óráig nyújtandók be.

Körösbánlaka, 1940. december 4.
Groza Sándor,
községi bíró

Sulyok Zoltán,
vezető főjegyző

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.A legkellemebb családi
ház a Belváros szívében

RÁDIO-MŰSOR

1940 december 8-tól — december 14-ig

Vasárnap, december 8.

Budapest I.

8.00 Ébresztő. Hanglemezek: 1. Kéler Béla: Rákóczi-nyitány. (Szimfonikus zenekar, vez. Walter Sieber). 2. a) Horthy Miklós táborában; b) Horthy Miklós én is a tied vagyok — katonanóták Bárdoss Lajos feldolgozásában. (Mezőtúri ref. gimnázium énekkara, vez. Csenki Imre). 3. Hubay: Hejre Kati — csárdajelenet (hegedű: Ilja Livsakov). 4. Csajkovszkij: Trojka, szán (zongora: Rachmaninov). 5. Mozart) D-dúr menüett) (Géczy Barnabás zenekara). 6. Huszka: Darumadár fenn az égen (Martos Ferenc). (Ének: Kalmár Pál.) 7. Lehár: Arany és ezüst — keringő. (Ultrafon szimfonikus zenekar, vez. Wilhelm Grosz). 8. Repülj fecs-kém — hallgató (Cselényi József). 9. Pataky Mária: Kárpátaljai táncok. (A Rádió szalonzene-kara.)

8.45 Hírek.

9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-u. templomból. Predikál Ravasz László dr. püspöki vikárius.

10.00 Református istentisztelet a Pozsonyiúti Hálaadás templomnak felszentelése alkalmából. Predikál Ravasz László dr. püspök.

11.00 A Magyar Tűzharcos Szövetség Miklós-napi országos díszbáloja a Magyar Művelődés Házában. A közvetítést Rudinszky Sándor vezeti.

12.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Szerémi Gusztáv: Tavasz nyitány. 2. Körömdi Ede: Maros vize — rapszódia. 3. Sámy Zoltán: A lenyugvó nap sugarai. 4. Nagy Frigyes: Danse, caprice. 5. Jeszenszky Gyula: Erdélyi ünnepi előzene. 6. Rajter Lajos: Pozsonyi majális — balettrészletek.

13.45 Hírek.

14.00 Hanglemezek. I. rész: Művészművek. II. rész. Olasz dalok.

15.00 Magyarország Horvátország válogatott labdarúgó mérkőzés második félidőjének közvetítése Zágrábból. Beszél Puhár István.

15.45 „A burgonyatermesztés fokozása.” Kristály Aladár dr. miniszteri titkár előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.

16.15 Szabó Kálmán tánczenekara.

16.35 „Kölcsey, a dalnok.” Rexa Dezső előadása. A költeményeket elmondja Önödy Ákos. Közművelődési előadássorozat.

17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

17.15 Honvédműsor.

18.00 Fazekas Mária és Szigeti Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara. Fazekas Mária számai: Morvay Károly: Vándor felhő fenn az égen (Szigeti József verse); Nem kereslek, nem siratlak — népdal. (Thegze—Gerber Miklós: Bánatom, bánatom (Sághy Ilona verse); Piros Józsi: Repül a szán; H. Várady Ilona: Miért találkoztunk (Horváth János verse); Balázs Árpád: Hallod-e, hallod-e kismadár; Mosszonyi Mihály: Felleg borult az erdőre (Tóth verse); Ha még egyszer szerelmes lehetnék — népdal. Szigeti Sándor számai: Tegye—Gerber Miklós: Gyógyítgatom a lelkemet (Sághy Ilona verse); Laczkovich János: Rövid szoknya... (Szondy István verse); Akom Lajos: Gyalog mentem (Kubicsek Gyula verse); Szávózd Richárd: Álom (Kóós Mihály verse); Allaga Géza: Befűtött az utat a hó (Tóth R. verse); Népdal: Sudár magas; Cigány vagyok; Belezna Antal: Sárga dinnve levele.

19.00 Hírek magyar, német, román nyelven.

19.20 Sporteredmények.

19.25 „Magyar paraszt a színpadon.” Irta és rendezte Csanády György I. rész. Előadásra kerülnek jelenetek. Kiszfaludy Károly: Párt-üttök; Tóth Ede: A falu rossza; Gárdonyi Géza: A bor; Móricz Zsigmond: Sári bíró; Zilahy Lajos: Süt a nap; Babay József: Veronika; Bibó Lajos: A juss c. színműveiből. Közreműködik: Tasnády Ilona; Kulcsár Irma; Szelezky Zita; Gobbi Hilda; Földényi László; Bárony István; Kópeczi Boóc Lajos; Ajtay Andor; Pethes Ferenc; Balázs Samu és Baksa Soós László.

2.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari várplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Kriszton Endre egri segéd-püspök mondja. Énekel a zuglói Szent Antal kórus, vezényel Laskó Emil. Népénekek: Boldogasszony édes; Most lett a kenyér; Angyaloknak királynéja. Felajánlás-kor; Bárdos Lajos: Ó ékes szép; Aldozáskor: Pikéth Tibor: Édes Jézus.

12.00 Levente rádiótűlőra.

15.45 Szórakoztató hanglemezek. 1. Lincke: Operatrézletek. 2. Egyveleg Lehár műveiből. 3. Holetschek: Vidám est. 5. Müller: Nagy szerelem — keringő. 4. Mancini: Ricordare-dal (Myrjam Feretti.)

17.00 Szalonötös. 1. Lindmann: Tündértánc. 2. Heuberger—Kreislér: Éjfél harangok. 3. Micheli: Rózsák és pillangók. 4. Lehár: Keringő a „Szép a világ” c. operettből. 5. Thern Károly: Dal szöveg nélkül. 6. Delibes: Virágok tánca. 7. Rózsavölgyi Márk: Kesergő. 8. Huszka: Van az úgy néha — angol keringő. 9. Kreislér: Kis bécsi induló.

17.35 „Mi a regény” Grandpierre Emil előadása.

18.00 Hírek.

18.10 Az Operaház előadásának ismertetése.

Utána az Operaház december 4-iki előadásának közvetítése. Hangfelvétel. „Lakmó” Dalmú három felvonásban.

A II. felvonás után kb.

20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

20.00 Ugetőversenyeredmények.

20.30 Az Operaház előadásának III. felvonása.

Hétfő, december 9.

Budapest I.

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hírek Közlemények. Étrend. Hanglemezek.

10.00 Hírek.

10.20 „Erdély Hippokratése.” Irta Haász Imre dr. Felolvasás.

10.45 „Barnum, a reklám nagymestere.” Felolvasás.

11.20 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10 A Rádió Szalonzene-kara. 1. Nagy Frigyes: Győzelmi induló. 2. Huszka: Tündérszerelem — nyitány. 3. Waldteufel: Dolores keringő. 4. Losonczy Dezső: Alföldi képek. 5. Pachernegg: Ländler. 6. E. Fischer: Három kis darab. 7. Lehár: Kék mazur — egyveleg.

12.40 Hírek.

13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 Csorba Dezső cigányzenekara.

14.30 Hírek.

14.45 Műsorismertetés.

15.00 Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.20 Szórakoztató hanglemezek. 1. Egyveleg Chopin műveiből. 2. di Capua-Capurro: S sole mio — nápolyi dal (Caruso). 3. Wismar: Sir a hegedű (Géczy Barnabás zenekara). 4. Lehár: Éva-kettős (Szabó Lujza és Szabó Miklós dr. 5. Briccialdi: Velencei karnevál — változatok. 6. Guaracha: Los rumberos — spanyol dal. 7. Ketelbey: Ünnepi kedvben — szvit.

16.15 „Egy nemzedék tanítómesterei.” Böka L. előadása Ady Endréről.

16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 Gergely László zongorázik. Táncok. 1. Zippoli: Correnta. 2. Grieg: Norvég tánc. 3. Chabrier: Bourré fantasque. 4. Wladigerov: Kortánc (Chorodwodna). 6. Grainger: Angol népi tánc. 7. Radnai: Csürdöngölő.

17.45 „A székely határőrség.” Markó Árpád ezredes előadása.

18.15 A Márai Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 Uralkodók, költők és bohócok. Kiss Ferenc és Uray Tivadar előadástje. Az összekötő szöveget írta Barsi Ödön. Elmondja és közreműködik Toronyi Imre. Rendező Kiszely Gyula. Hangfelvétel.

20.00 „Sibelius-est.” Születésének 75. évfordulóján. Közreműködik Lea Piltti, a bécsi ope-

raház tagja, zongorakísérettel. Rendező A. Balogh Pál. A bevezető szöveget írta Nagy Béla.

20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

17.15 „Egy angol művész utazása hazánkban.” (Jubileumi emlékezés Walter Cranere.) Irta Rozsnyay Kálmán. Felolvasás.

17.45 Tánclemezek.

18.00 Hírek.

18.10 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr. előadása.

18.40 Hanglemezek.

19.20 Lovászi Ferenc cigányzenekara.

20.00 Hírek, német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven.

20.25 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Magyar László Dénes. 1. Seregi Artur: Szt István induló. 2. Lehár: A vig özvegy — egyveleg. 3. Pazeller: Herkulesfürdői emlék — keringő. 4. Michaelis: Török őrzőjáték — jellemkép. 5. Rőt I.: Marosmenti induló.

Kedd, december 10.

Budapest I.

6.40 Ébresztő. Torna.

7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.

10.00 Hírek.

10.20 „A nagybányai úttörők.” Irta Mándi Márta dr. Felolvasás.

10.45 „Divattudósítás.” Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10 Balalajka-zenekar.

12.40 Hírek.

13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.

14.30 Hírek.

14.45 Műsorismertetés.

15.00 Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.20 Veress Lajos cigányzenekara.

Közben 15.40 „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.

16.10 „Gyermekdelután.” Muzsikáló képeskönyv Gárdonyi Gézaról. Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel.

16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 Hanglemezek.

18.05 „Édes anyanyelvünk.” Halász Gyula előadása.

18.40 Basilides Mária, az Operaház tagja énekel, zongorakísérettel. 1. Händel: Tedeum. 2. Muszorgszkij: A halál dalai és táncai: a) Trepak; b) Bölcsődal; c) Szerenád; d) A hadvezér (Lányi Viktor ford.).

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Teofana Kalcsova (zongora), a bolgár-magyar művészcsere keretében.

20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

17.15 Ruszin hallgatóinknak. 1. A fonóban. Vladimir Ernő elbeszélése. Felolvasás. 2. Hanglemezek.

17.40 Horváth Jenő jazz-zongoraszámokkal.

18.00 Hírek.

18.00 Hanglemezek.

18.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főelőjárja.

19.00 Budai Mandolin Zenekar. Vezeti Horváth Zoltán. 1. Gergely Jenő: Magyar ábránd. 2. Sartori: Elmúlt vágyak. 3. Horváth Zoltán: Emlék — keringő. 4. Kossovits Pál: Lavotta szerelme — szerenád. 5. De Curtis—Horváth: Sorrentói emlék. 6. Bánfalvi Antal: I. magyar csárdás — egyveleg.

19.35 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr. előadása.

20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

20.20 Közvetítés a Dénes-étteremből. Sára Elemér cigányzenekara muzsikál, Vargha Imre énekel.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szerda, december 11. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő, Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
10.00 „Garcilaso de la Vega, az Inka.” Irta Matolay Tibor. Felolvasás.
10.45 „Bihari sajtóosságok.” Irta Papp Júlia. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Hanglemek.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Offenbach: A gerolsteini nagyhercegnő — nyitány. 2. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő. 3. Kiss-Angyal Ernő: Alkony az Adrián. 4. Beck Miklós: Részletek a „Pozsonyi lakodalom” c. operettből. 5. Pierné: Kis Ólomkatonák. 6. Polgár Tibor: Nápolyi szerenáda.
16.10 Japán gyerekek ajándéka a magyar gyerekeknek. Virányi Elemér előadása hanglemekkel.
Közben kb.
16.20 „A gyergyói Gyilkos-tónál.” Közvetítés Csik megyéből. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Kiss Lajos cigányzenekara.
17.50 „Kolozsvári színek és arcok.” Keéky István vídám történetei.
18.10 Brahms-művek. Közreműködik Littay Gy., az Operaház tagja (ének) és a Koronázó templom női kara. Vezényel és orgonál Várhelyi Antal és Laczkovich János dr. 1. Bevezető. 2. Ave Maria (női kar). 3. Szólnék bár az angyalok hangján (Szent Pál levele a korintusbeliekhez). Szabó Miklós ford.). (ének). 4. a) O bone Jesu (női kar); b) Adoramus (női kar); 5. asz-moll fuga (orgona); 6. Oly mindég a vég (Salamon predikátor könyve). (Szabó Miklós ford.). (ének). 7. XIII. zsolt.: Szólj én uram (Szabó Miklós ford.). (női kar).
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.00 Harsányi Zsolt elbeszélése. Hangfelvétel.
19.40 „Mátyás bölcsője. Jósika sírhelye.” Séta az ősi Kolozsváron. Beszél Cs. Szabó László. Hangfelvétel.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

- 17.15 „Mi minden történt ötven évvel ezelőtt?” Elmondja a régi idők krónikása.
17.40 Pösz József szájharmonika-számol.
18.00 Hírek.
18.10 Közvetítés a Gellért-szállóból. Illiczky L. tánczenekara játszik.
18.40 Olasz nyelvoktatás. Gallerani Bonaventura előadása.
19.10 Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
20.20 Szalonbűvés. 1. Losonczy Dezső: Székely havasokban — verbunkos. 2. Recktenwald: Nyárest a napkirálynál. 3. Vecsey Ferenc: Valse triste. 4. Huszka: Rózsám — blues. 5. Szabó Béla: Dalkeringő. 6. Kemény Ákos: Ne sírj szívem — angol keringő. 7. Vincze Ottó: Dal — slow. 8. Hixner: Fickó-polka

Csütörtök, december 12. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő, Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Közlemények.
10.00 Hírek.
10.20 „Bartók József elbeszéléseiből: 1. Mikszáth Kálmánról”. 2. Jövendőlés. Felolvasás.
10.45 „Boldogok-e az elvált házastársak?” Irta Nagy Dániel. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Nadler Ilse zongorázik. Schumann: a) Este; b) Lendület; c) Miért? d) Tücsök; e) Éjjel; f) Mese; g) Álomlátások; h) Vége a dalnak.
12.40 Hírek.
12.55 Christian Lily énekel, zongorakísérettel.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Bayer: Babatündér — egyveleg. 2. Járay István:

Keringő-idill. 3. Schlenk Károly: Pillangó-intermezzo. 4. Zách Győző: Lehullott a bilincs — magyar hangvázlat. 5. Kálmán: Palotás az „Ördöglovas” c. operettből.

- 14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Zenekari művek hanglemekkel.
16.15 Ruszin hallgatóinknak.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Részletek Csajkovszkij: „Diótörő” c. szvitjéből. Hanglemmel.
17.35 „Tanácsok az ezévi téli takarmányozásra.” Hatos Géza dr. m. kir. mezőgazdasági kísérleti igazgató előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
18.00 Pertis Pali cigányzenekara.
Közben
18.30 „Külföldi negyedóra.”
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 „Gitár-est.” Vezeti Bertha István. Közreműködik Giuseppe Moretti (ének). Varga István, Kovács Barna, Rengei Miklós, Varga Emil (gitár). B. Fehér Miklós (hegedű). Friss Antal (gordonka). Nagy Olivér (harmonium, celesta) és a Rádió Szalonzenekara.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

- 16.16-16.45-ig Táncclemek.
17.15 „Olasz szigeterődők.” Irta Biró Béla. Felolvasás.
17.35 Nagy Ilona mélyhegedűn játszik, zongorán kíséri Pongrácz István.
18.00 Hírek.
18.10 Szt. Kereszt énekkar. Vezényel Budinszky Géza. Zongorán kíséri Lisznyai Szabó Gábor. 1. Rossza Jenő: Fohász. 2. Bárdos Lajos: a) Cserkész nótá; b) Toborzó. 3. Kodály: Esti dal. 4. Faragó Kálmán: a) Cigányok; b) Szunyogh-béka nótá. (Énekl a Gyáli-úti elemi fiúiskola énekkara. 5. Szógi Endre: Altatódal. 6. a) Elindultam szép hazámbul; b) Álta mennék; c) Angyom asszony kertje (Ádám Jenő fel-dolgozása). 7. Erdélyi népdalok: a) Édesanyám rózsafája; b) Nem jó csillag lett volna énbőlőlem; c) Túl a vizen mandula-fa virágozik; d) Széles vizen keskeny pallás.
18.40 Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson előadása.
19.20 Hanglemek.
20.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven.
20.25 Ujéteversenyeredmények.
20.30 Közvetítés a Pannónia-szállóból. Veress Károly és fia cigányzenekara muzsikál.

Péntek, december 13. Budapest I.

- 6.40: Ébresztő, Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 „Kik voltak a boszorkányok.” Vas Olga dr előadása.
10.45 „Szépségápolás háziszerekkel.” Irta Har-nich Heléna dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Szalay László magyar nótákat énekel, kíséri Vidák József cigányzenekara.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.20 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.20 Buttola Ede tánczenekara.
Közben
15.40 „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélget-
16.15 Diáktévéóra: „A tenger csodái.” Méhes Gy. dr. egyet. m. tanár előadása.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Bacskai Erzsébet zongorázik.
17.45 „Két ember.” Bazits Mihály és Török So-phie, Robert és Elisabeth Browning ver-

Szépségápolás speciálistája
Dajkovits Jánosné
25 éve működő kozmetika.
Kifűnően bevált szépségápoló szerek.
Bémer-tér 3. emelet.

- seiből előad Simonffy Margit. Bevezeti Keresztury Dezső dr.
18.15 „Filmosillagok dalolnak.” Hanglemek.
Közben
18.30 Sportközlemények.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rácz Elek cimbalmozik.
19.30 A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése.
19.35 A Filharmóniai Társaság hangversenye. I. rész. Közvetítés az Operából. Közre-működik Szentgyörgy László (hegedű). Vezényel Ernest Ansermet.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

- 17.15 „Gibraltártól Szueziig.” Somogyi József dr előadása. Felolvasás.
17.40 Tibor Zoltán énekel, zongorakísérettel.
18.00 Hírek.
18.10 „A malária-szűnyogok feléledése.” (Ronld Ross.) Hady Antal dr előadása.
18.30 Sárközy Gyula cigányzenekara.
19.30 Gyorsírótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyel-ven.
20.20 Táncclemek.

Szombat, december 14. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő, Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 „Magyar festők.” Szentgyörgyi Elvira előadása.
10.45 „Mit nézzünk meg?” A brigetói Dolichenumet és a kömlői bronzleleteket a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Erdélyi Gizella dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Ifjúsági énekkarok. Közreműködik a Szé-fővárosi Iparrajziskola énekkara, vez. For-rai Miklós és az Angolkisasszonyok buda-pesti kir. kat. Tanítónőképzőjének ének-kara, vezényel Hidy Gyulay Mária.
12.40 Hírek.
12.55 Dömötör Tibor hegedű, zongorakísérettel. 1. Bánáti-Buchner Antal: a) Virágok va-rázsa; b) Magyar rapszódia. 2. Geszler György: Szonatina. 3. Sarasate: Zapate-ado.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 Hanglemek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigány-zenekara.
16.10 Bábszínházközvetítés a Nemzeti Munka-központ Székházából. Előad Lakatos Emi-lia szfv. óvónő. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Rádióposta.
17.35 Közvetítés Rómából. Verdi: Requiem-jének előadása a Santa Maria Degli Angeli basilikából. Vezényel De Sabata. Közre-működik Gigli, Caniglia, Stignani, Pasero ének és zenekari kísérettel.
18.20 „Tarka-est.” Rendezi és az összekötő szo-veget írta Kondói Kis Jenő. Elmondja Le-gényei József dr. Közreműködik: Mezey Mária, Medgyasszay Vilma, Keéry Panni, Dénes György, Kiss Ferenc, Holéczy Ákos jazz-együttese. Legényei József, Rózsahegy Kálmán, Sala Domokos, Tompa Sándor, Oláh Ferenc, kíséri Tórai Elemér és cigányzenekara. Zongorán kíséri Pol-gár Tibor.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II.

- 16.00 Közvetítés a Fővárosi Operett Színházból „Fiatalság bolondság.” Operett három felvonásban, tíz képből. Irta k. Halász Gy. Zenéjét szerezte Eisemann Mihály. Vezé-nyel Török Emil. Rendező Sereghy Andor.
Közben kb.
18.00 Hírek.
19.30 A Földművelésügyi Minisztérium mező-gazdasági félévője.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyel-ven.
20.20 Végh-vonósnegyes műsora. Tagjai: Végh S. (hegedű), Zöldy Sándor (hegedű), Janzer György (mélyhegedű) és Szabó Pál (gor-donka).

Lemondott Badoglio tábornagy, az olasz vezérkar főnöke

Valahol Olaszországban (Stefani.) Badoglio tábornagy lemondott vezérkari főnöki tisztéről. Utódává Cavallero hadtesttábornokot nevezték ki. (MTI)

Kongregációs nagygyűlés Nagyváradon

A felszabadulás után most tartják meg első megmozdulási ünnepséget az összes nagyváradai Mária kongregációk Szeplőtelen Fogantatás (december 8) ünnepét megelőzően három napon át december 5, 6, 7-én este fél 7 órakor konferencia beszédeket tart P. Vid József jezsuita atya kiváló szónok és kongregációs apostol az Olasz Szentlélek plébánia templomban. December 8-án délelőtt 8 órakor Szentmise, fogadalmujtás és közös szentáldozás lesz. A délutáni műsor a városháza nagytermében, az összes kongregációk részvételével (az Iparosnők Kongregációjának éppen 25 éves jubiláris ünnepsége is), a következő: Diszgyűlés (kezdeté délután fél 5 órakor). 1. Kongregációs induló. Előadja: a Liszt Ferenc ének és zenekar. 2. Sik Sándor: Hiszek című költeményét szavalókórusban előadják a Szent László reálgimnázium kongregánistái. 3. Schubert Ave Maria, szavalja Csávásy Eva, hegedűn kíséft Enekes Éva zenetanárnő. 4. Az Iparosnők Kongregációjának beszámolója a 25 éves működéséről. 5. Szavaltat. Előadja a Boldog Margit Kongregációból Balázs Ilona. 6. Ünnepi beszéd. Tartja: P. Vid József jezsuita atya. 7. Oh Nagyszony nemzetünk reménve. ének. előadja a Liszt Ferenc ének és zenekar. 8. Himnusz.

Felhívás!

A M. Kir. Iparügyi miniszternek 28000/1940 számú rendelete mindennemű papirohulladék, selejtezett írományok, könyvek, iparüzemknél visszamaradt papír és lemez hulladékok stb. elégetése vagy más célokra való felhasználása szigorúan tilos és azoknak bejelentése kötelező.

Bejelentések és egyéb felvilágosítások

„Magyar Papirosipari Nyersanyagbeszerző K. F. T.”

Biharvármegye körzet bizományosánál
Szántay Gyula
Mussolini tér 24. (volt nagypiac.) Tel. 1090

Magyarország kardcsapat-bajnoka mérkőzik dec. 14-én az NSE vívóival

— Kovács és Maszlay a Honvéd Tiszti Vívóklub élvívói is szereplnek a versenyen —

Nagyvárad. Saját tud. Az NSE vívói a RAC vívóival a nemrégiben lezajlott nagyszabású verseny után a közeljövőben a Honvéd Tiszti Vívó Club csapatát látják vendégül kardcsapatmérkőzésre. A HTVK vívói, mint ismeretes, az elmúlt évben megszerezték Magyarország kardcsapat-bajnokságát, tagjai között tehát Magyarország s egyben a világ legjobb kardvívói szerepelnek.

A rendkívüli érdeklődésre számot tartó verseny rendezését az NSE választmánya legutóbbi ülésén határozta el s egyben kimondotta, hogy átirattal fordul a Kolozsvári Attetikai Club vezetőségéhez, amely a nagyváradai verseny követően szintén vendégül látja a magyar úszti vívókat. A HTVK csapata, terv szerint, szombathoz egy hétre, vagyis december 14-én érkezik Váradra s a verseny este 7 órakor kezdődik. A mérkőzés színhelyének kérdésében, valamint az NSE csapatának összeállítása ügyében egyelőre még nem döntött az NSE. A HTVK csapatának összeállítása egyelőre még szintén ismeretlen. Bizonyos azonban, hogy a vendégcsapat tagjai közt Maszlay és Kovács, a magyar vívósport két büszkesége is részt vesz a versenyen.

Fontos kihallgatások a jugoszláv kormányzóhercegnél

Előkelő külföldi személyiség érkezését várják Jugoszláviában.

Eszmezsere folyt a török és bolgár kormány között

A Nemzeti Ujság írja: Belgrádi jelentés szerint Cvetkovič miniszterelnök és Maček helyettes miniszterelnök után csütörtökön a késő délutáni órákban Cincár-Markovič külügyminiszter és Korosec közoktatástügyi miniszter is kihallgatáson jelent meg Pál régenshercegnél. A sorozatos kihallgatások egy előkelő külföldi személyiség december közepére várt látogatásával függenek össze.

ELMARAD A HÁROMNAPOS ELSŐ-TETITÉSI GYAKORLAT BULGÁRIÁBAN

Rómából jelentik: A Tribuna szófiai jelentése szerint Szófia és Ankara között legutóbb diplomáciai eszmezserek folytak. A török kormány, hír szerint, azt javasolta, hogy

Törökország és Bulgária kölcsönösen kötelezzék magukat arra, hogy területükön nem engednek át idegen csapatokat és tengeri és légi támaszpontokat nem engednek át más államoknak.

Szófiából jelentik: Német Távíratí Iroda.) A bolgár fővárosban és az ország nagyobb városaiiban péntekre, szombatra és vasárnapra tervezett légvédelmi gyakorlatot és elsötétítést, hír szerint, nem tartják meg. A hadügyminisztérium ezirányú rendelkezését várják. (MTI)

SERRANO SUNER FOGADTA A NÉMET ÉS OLASZ NAGYKÖVETET

Madridból jelentik (Német Távíratí Iroda): Serrano Suner külügyminiszter csütörtökön fogadta a német és az olasz nagykövetet. (MTI)

A bolgár-jugoszláv viszony nem ad okot nyugtalanságra Magyarországon és Jugoszlávia a-béke szigete

Belgrádból jelentik (Német Távíratí Iroda): Popov bolgár külügyminiszter kijelentette a Politika című jugoszláv lap tudósítójának, hogy a bolgár-jugoszláv viszony nem ad okot semmiféle nyugtalanságra. (MTI)

Belgrádból jelentik (MTI): A Vreme vezércikkét közöl a magyar-jugoszláv viszonyról Jó úton címmel. Kiemeli Jugoszláviának a szomszédokkal való együttműködésre vonatkozó óhaját és békevágyát, ami a magyar politikát is épp olyan mértékben jellemzi.

— Jugoszlávia és Magyarország — szól a cikk — ma a béke szigete és mind a kettő továbbra is kívül akar maradni a háboru borzalmain. Érthető tehát, hogy a hasonló politika közelebb hozta a két országot és most kezdetet fognak a pozitív együttműködés érdekében. A jugoszláv-magyar barátság előtt nagy feladat áll. Meg vagyunk róla győződve, hogy jó úton haladunk, sőt a legjobb úton. Az eddigi és a közeljövőben várható látogatások, amelyekel szinte örömmel várunk, meghozzák a várt eredményt.

A népszámlálási összeíróiv huszonnégy kérdése

A hivatalos lap mai száma közli a miniszterelnök rendeletét az 1941. évi népszámlálásról. Azokat írják össze, akik 1941. január hó 31-én éjjel 12 órakor életben vannak. Két hétig tart a népszámlálás és a munkát február 15-én fejezik be. Háznál-házra, lakásról-lakásra menve végzik a népszámlálást. A számláló ívek kiosztásakor figyelmeztetik a lakosságot arra, hogy az adatokat igazoló okmányokat mindenki készítse elő és tartsa kéznél. A számláló biztos az adatszolgáltatás helyességét a helyszínen a bemutatott okmányok alapján ellenőrzi.

A legfontosabb számlálólapot nemre, korra való tekintet nélkül, tehát még a csecsemőkről is kitöltik. Ez a számlálólap 24 kérdőpontból áll. Felelni kell többek között a megszámlált egyének arra, hogy a törvényes rendelkezések szerint zsidónak tekintendő-e. Ebbe a rovatba bejegyzendő az is, hogy a megszámlált egyén szülői vagy magyszülői közül hány tartozik, vagy tartozott az izraelita hitfelekezet tagjai közé.

Az iskolai végzettségről szóló kérdés kitöltésénél a főiskolát végzeteknek meg kell jelölniük a főiskolát, az oklevelet, a középiskola vagy középfokú iskolát végzeteknek azt, hogy az iskola milyen osztályát végezték, hasonlóképpen azt is pontosan fel kell tüntetni, hogy a népiskola, elemiiskola hány osztályát végezte el a megszámlált egyén.

Az egyik kérdőpont aziránt érdeklődik, hogy a megszámlált körülbelül hány kilométer távolságra lakik munkahelyétől. Egy másik kérdőpont érdeklődik, mióta van jelenlegi munkadójánál alkalmazásban. Ha jelenleg az összeírtnak nincs alkalmazása, mennyi idő óta van munka, kereset nélkül. Ha az összeírtnak nincs saját kereső foglalkozása, vagy például fanuló, háziartásbeli nő, válaszolnia kell arra, ki az eltartója s mi annak a foglalkozása.

Az összeírt beszámolni tartozik testi vagy szellemi fogyatkozásáról is. Az ügynevezett házigyűjtő íven választ kell adni arra a kérdésre, van-e az épületben, vagy annak telkén légtalpi óvóhely. Az iparosokról és ipari üzemekekről kitöltendő kérdőíven ugyancsak válaszolni kell arra, hogy az összeírt, a törvényes rendelkezések szerint zsidónak tekintendő-e és mennyi az izraelita hitfelekezethez tartozó felmenőinek száma. Hasonló kérdőpontokat tartalmaz a kereskedőkről és kereskedelmi üzletekről készített kérdőív.

A számláló biztosok munkáját február hó 28-ig vizsgálják felül s ezután kezdődik meg a Központi Statisztikai Hivatal által az anyag feldolgozása.

Tivoli mozgó műsora

„UZ BENCZE”

Főszereplők: Jávör Pál, Bordy Bella, Mály Gerő, Greguss Zoltán.

Előadások: Szombaton és vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasárnap d. e. 11 kor Matiné, Hétfőn, délután 8 órakor.

Helyárak: 40., 60. és 80 fillér.

M. kir. sz. Nagyvárad városi kat. parancsnok 7577-940. kat. közig. sz.-hoz.

HATÓSÁGI BÉRBEADÁS

A magyar királyi honvéd vezérkar főnökének 7753-940. szám alatt dr. Vály Péter szikvizgyárához kirendelt dr. Kristóf Gyula hatósági vezető, a szikvizgyárát Oláry Gusztáv és Hornyánszky Pál nagyváradai lakosoknak bérbe adta.

Nagyvárad, 1940. december 3.

Vitéz Rajnay Károly sk., tábornok, sz. városi kat. parancsnok.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Felhívás a Nemzeti Munkaközpont összes munkás-bajtársaihoz!

A nagyváradai Nemzeti Munkaközpont felhívja az összes nagyváradai munkás bajtársakat, hogy a vasárnap tartandó váradai országzászló avató ünnepségen mindnyájan okvetlenül jelenjenek meg. Az ünnepélyre a saját zászlónk alatt az ünnepséghez méltóan fogunk felvonulni. Kérjük úgy az értelmiségi, mint a fizikai munkatársakat, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor teljes számmal jelenjenek meg a Munkaközpont helyiségében.

FELHÍVÁS. A rokkantszövetség (HONSZ) elnöksége felkéri azokat a rokkant bajtársakat, akiknek egészségi állapota megengedi, hogy folyó hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor sziveskedjenek a rokkant irodában megjelenni és onnan kivonulva az országzászló avatási ünnepségen résztvenni. Elnökség.

NAGYVÁRAD NYOMDÁSZAĞA ÉS A GUTENBERG DALKÖR is résztvesz vasárnap az országzászló-avató ünnepségen, miért is kéretnek a tagok, hogy vasárnap délelőtt háromnegyed 10-re a Gutenberg Otthonban megjelenni sziveskedjenek. **Elnökség.**

Dalárdák figyelmébe! Felhívhatnak az összes vegyeskarok, hogy pénteken és szombaton este 7-fél 8-ig a Sal Ferenc utcai Magyar Házban a Himnusz próbáján megjelenni sziveskedjenek.

SZEMÉLYI HIR. Dr. Cs. Tóth Gyéza m. kir. kormányfőtanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság h. vezérigazgatója várossunkba érkezett. Az itt megkezdett tárgyalásait **Hozányi** János aligazgató kíséretében folyó hó 9-én Kolozsvárt folytatja.

Decemberben döntenek az erdélyi bankok működési engedélyeiről. Budapestről jelentik: Nagy érelklődéssel tekint a magyar hitelélet a Pénzügyi Központnak a fővárosi és erdélyi pénzügyintézetek Erdélyben történő működése és letelepedése engedélyezésének döntése elé. Ertesüléseink szerint a PK ebben a nagyfontosságú kérdésben már meg is hozta határozatát, melyet azonban legfelsőbb jóváhagyás végett a kormányhoz terjeszt fel.

RAINISS FERENC NAGYVÁRADON. Nagyvárad. Saját tud. **Rainiss** Ferenc képviselő, aki a képviselőházban legutóbb nagy beszédet mondott a romániai magyarülldözésekről, szombaton Nagyváradra érkezett és a Magyar Megújulás Pártjának itteni vezetőivel megbeszéléseket folytat.

Rendelet a takarmánymagvokról. Budapestről jelentik: (MTI) A Budapesti Közlöny ma reggeli száma közli a kormányrendeletét egyes takarmányvetőmagvak forgalmának korlátozásáról.

Legszebb ajándék

Mikulásra egy

szőrmebunda

Párisi Szőrmeáruház

Nagyvárad, Heyman kert

Két órát mulatunk, vigadunk, nevetünk, kacagunk a

Péntek Rézi

Legujabb hirdadók!

ragyooó sztárjainak humorán
Turay Ida, Páger Antal,
Erdélyi Mici, Rajnai G.
Ma az APOLLOBAN

A román földgázársaság emelni akarja az árakat Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A román érdekeltségű földgázársaság 30 százalékkal kívánja emelni az árakat. Ha a város a kérést nem teljesíti, január 1-től beszüntetik a földgázszolgáltatást. Az áremelés kérdésében tanácskozás volt a polgármesternél, aki az ügyet az iparügyi miniszterium elé terjesztette döntésre.

MEGHALT JAN KUBELIK. A HIREK HEGEDÜMŰVÉSZE. A Transkontinent Press értesülése szerint csütörtök délelben meghalt egy prágai szanatóriumban Jan Kubelik, a híres hegedűművész. A művész 60 éves volt. A világ minden részén adott koncerteket. beutazta Európa minden városát, a Balkán nagyobb városaiban is a zenész világ mint híres hegedűművészt ünnepelte. A tengerentúl is több sikeres koncertet adott, koncertútjai folyamán egészen Indiáig és Ausztráliáig is eljutott.

A KATOLIKUS BETŰ ÜNNEPE. A váradiak közül még igen sokan élénken emlékeznek azokra a nem közönséges sikerrel lezajlott sajtóestekre, amelyeket boldog békeidőkben a régi Tiszántul rendezett a Katolikus Kör Szent László termében. Ezek mintájára december 15-én a Központi Sajtóvállalat és a Magyar Lapok rendeznek műsoros estet, amely méltán nevezhető a katolikus betű ünnepének. Délelőtt minden templomban minden szentmise keretében sajtóprédikáció lesz, délután 5 órakor pedig fővárosiak közreműködésével nagyszabású előadás. Szereplésre sikerült megnyerni Gyurkovics Mariát, az Operaház kiváló művésznőjét, aki legutóbb Kolozsvárt adott fényesen sikerült hangversenyt. Előadók dr. Géresy-Léber János, a Magyar Lapok kiváló főmunkatársa és dr. Kovács Sándor püspöki tanácsos lesznek. Megjelenik a sajtóestben Baranyay Lajos pápai prelátus, az Országos Sajtótanács elnöke is, aki a záróbeszédet mondja. Az ünnepélyt Schriffert Béla dr., apostoli kormányzó helynök megnyitó szavai vezetik be. Semmi kétség azíránt, hogy a sajtóest a legnagyobb siker jegyében fog lezajlani s azon résztvesz Nagyvárad egész keresztény közönsége.

Művészi műsor Mikulás estét rendez szombaton az NSE. A Nagyváradai Sport Egylet most is, mint minden évben megrendezi hagyományos Mikulás mulatságát, amely ezuttal szombaton este lesz a Katolikus Kör épületében levő NSE Otthonban. A táncpal egybekötött Mikulás est rendezésege mindent elkövet, hogy a küszöbön álló hangulatos összejövetel — ha lehet — még a mulheli pompás NSE mulatságokat is felülmulja. A táncestélyt művészi műsor vezeti be s ennek keretében lesz számos ötletes meglepetés, úgy hogy az NSE tagjai és vendégei minél jobban érezzék magukat a nagy érdeklődéssel várt s kitünő sikerűnek ígérkező Mikulás estén.

Felkelés egy francia gyarmaton. Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda jelentése szerint a felkelők Annamban felgyújtottak francia rendőrállomásokat és francia állampolgárok házait. Hír szerint számos francia rendőrt és polgárt foglyul ejtettek. A francia hatóságok katonai segítséggel indított megtorlása folyamatban van, de a felkelést még nem sikerült elfojtani. (MTI)

Sértetlenek a londoni magyar kolónia tagjai. Londonból jelentik: (MTI) A londoni magyar kolóvetség, valamint a londoni magyar kolónia tagjai valamennyien sértetlenek.

Valutát sibolt két zsidóasszony. Stern Andorné született Wesel Anna fényképező és Hirschbaum Oszkárné született Kaufmann Gizella megállapodtak, hogy Hirschbaumnál Svájcban élő fivére, Kaufmann Tibor részére a Nemzeti Bank megkerülésével 5000 pengőt kijuttatnak, de a terv nem sikerült. Sternné külföldre távozott, így csak Hirschbaumné ellen indult meg az eljárás. A büntetőtörvényszék Vályi-Nagy tanácsa fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntetésének kísérlete miatt Hirschbaum Oszkárné 500 pengő pénzbüntetésre és 300 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte. Az ítélet nem jogerős.

BÉLYEGSOROZAT A „MAGYAR MŰVÉSZETÉRT.” Budapestről jelentik (MTI) A Budapesti Közlöny a kereskedelmi miniszter rendeletét közli a „Magyar művészetért” elnevezésű felaras bélyegsorozat forgalombabocsátásáról. A rendelet szerint a miniszter a magyar képzőművészek országos szövetsége segély- és nyugdíjintézménye és a „Magyar művészetért” mozgalom támogatására szolgáló 100 százalék felárral december 15-én 6, 10, 16 és 20 filléres bélyegekből álló bélyegsorozatot bocsát forgalomba. A sorozat 150.000 példányszámban kerül kibocsátásra. A teljes sorozat eladási ára 1.04 pengő. A bélyegek csak sorozatban árusíthatók. A „Magyar művészetért” kiállítás színhelyén árusítja a bélyegeket a Műcsarnokban december 15—22-ig működő alkalmi postahivatal.

* **A természetes „Ferenc József” keserűvív** régóta kitünően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja s az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát. III.

Rendelet a sertésbőrökről. Budapestről jelentik: (MTI) A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszternek a sertésbőr lefejtése tárgyában kiadott rendeletét. A hentesek és husfeldolgozó iparosok kötelesek az általuk naponta levágott sertések bőrét 30 százalékban lefejteni és a készletet bejelenteni.

Folyékony ásványi anyagok után kutatnak Gyergyó vidékén. Csikszereada. Saját tud. Gyergyoszentmiklóson alkalmi vállalat létesült, — mely azt tűzte ki céljául, hogy furások után felderíti Gyergyó természeti kincsekben gazdag vidékeit és elsősorban folyékony ásványi anyagok, kőolaj után kutat. Az egyelőre csendben dolgozó vállalkozók felkérték Bányai János székelyudvarhelyi neves geológust, hogy országhatárokon túl is elismert szakmájával támogassa a vállalkozást. Bányai János a felkérésnek eleget is tett és több napon át bejárta azokat a vidékeket a vállalat néhány tagjával, ahol minden valószínűség szerint kellő eredményt lehet elérni. A vállalkozás elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak Csik megye, hanem az egész Székelyföld közönsége. A furásokat már meg is kezdték, azoknak eredményét azonban a vállalkozók érthető okokból nem hozzák nyilvánosságra.

24 erdélyi és 81 anyaországi képzőművész kiállítása Kolozsváron. Az Országos Magyar Képzőművészek Egyesülete nagyszabású kiállítást készít elő Kolozsváron, az óvári muzeum kiállítási termében. A demonstratív kiállításon, — amely vasárnap nyílik meg, huszonnégy erdélyi és nyolcvanegy anyaországbeli képzőművész vesz részt. A nagyváradiak közül Macalik Alfréd festőművész, Pásztor Ágnes, Szini-Sebő Zoltán és Szabó József szobrászművészek szerepelnek műveikkel a kiállításon.

Emlékezzünk...

1914. december 7. A Piotrkow környéki Bernatownál Öss István volt kaposvári 44. közös gyalogezredbeli törzsrőmester e napon válságos helyzetben kötelességteljesítésével és bator magatartásával tünt ki.

Az ezred, parancs értelmében Bernatow községre támadott. Öss szakaszának élén az előtte fekvő házcsoportot elfoglalta s mivel a szomszédos ezred támadása a nehéz terepen késett, zászlóalj az orosz tulerő közé beekelődött. Ebben a veszélyes helyzetben Öss törzsrőmester hőies küzdelemben megakadályozta az oroszokat, hogy a zászlóaljat oldalba támadják. E harcok közben 40 foglyot is ejtett.

Jutalmul az arany vitézségi érmet kapta. Ugyanitt tünt ki Tóth József őrzvezető is, harcckészségével és példás magatartásával. Amikor a zászlóalj az ellenség közé beekelődött és a szomszédos ezreddel az összeköttetés megszünt, nem ingadozott, hanem a leghevesebb pergőtűzben helyreállította az összeköttetést és a szomszédos zászlóalj két századát a fenyegető pontra vezette. Ezáltal nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az oroszoknak nem sikerült zászlóaljunkat bekeríteni és megsemmisítenie.

Példás kötelességteljesítésének jutalmul a kis ezüst vitézségi érmet kapta.

SZÍNHÁZ

Diszelőadás a Szigligeti Színházban

Csütörtökön este ünnepi fényben pompázott a Szigligeti Színház nézőtere: a színház diszelőadás keretében ünnepelte meg Kormányzó Urunk névnapját és erre az alkalomra Herczeg Ferenc örökértékű *Ocskay brigádéros*-át adták elő, Greguss Zoltán vendégfellépéssel. A nézőtérben magyarruhás hölgyek és urak helyezkedtek el s ezzel is emelték az est fényét. Az előadást ünnepi nyitány vezette be, amelyet Szathmáry Endre karnagy vezényelt lendülettel. Ezután Józsa Gábor, a m. kir. fővezérség kiküldöttje lépett a függöny elé és Gabányi János „Magyar Kálvária” c. hazafias tárgyú, megkapóan szép költeményét szavalta el nagy hatással. Ezután felemelő pillanatok következtek. A ragyogó fényárban úszó színpadon díszörséget álló honvédek között a Kormányzó Ur arcképe tűnt fel, a zenekar pedig a Himnuszot és az Erdélyi indulót játszotta el. A közönség megilletődött lelkesedéssel szemlélte a művészi beállítású jelenetet s hosszasan ünnepelték Horthy Miklós kormányzót.

Ezután kezdetét vette az előadás, melynek központjában a budapesti Nemzeti Színház kitűnő művésze, a dalias megjelenésű Greguss Zoltán állott. Férfias, erőteljes alakítása megkapóan érzékeltette a büszkeségében áruhába sodródott kuruc vezér tragédiáját. Mellette Dili cigányleány alakjában Szívó Mária nyújtott művészi alakítást. A többi szereplők (Ross Pibert-jével élükön) mindent elkövettek, hogy az est ünnepi fényét emeljék. Egyes stílusbizonylatokról és zerepnemtudásról ne essék most szó... (...)

A színházi iroda közleményei:

— **Erzsébet** — olcsó helyárrakkal. Szombaton délután 4 órakor kerül színre először olcsó helyárrakkal Huszka Jenő daljátéka az Erzsébet, a bemutató parádés szereposztásában.

— **Sybill** — Timár Ilával a címszerepben. Jakoby örökszép operettjét a Sybill ujtja fel a színház Timár Ilával, a kitűnő hangú koloratúrával a címszerepben. A Sybill szombaton este B. bérletben, vasárnap délután fél 5 és este 9 órakor kerül színre, mindhárom előadás rendes helyárrakkal. A vendég Timár Ilán kívül Jurik Ica, Komlós Juci, D. Kovács József, Tanay Emil és Nagy Ferenc játsszák a többi vezető szerepeket.

— **Az ördög nem alszik**, 9-én hétfőn este mutatja be a színház az idei budapesti színházi szezon legnagyobb sikerét Vasary Gábor kacagtató zenés vígjátékát az Ördög nem alszik-ot, mely mulatságos jeleneteivel, fordulatos, ötletes, szellemes, mindvégig kacagtató témájánál és fülbe-mászó muzsikájánál fogva méltán érdemelte meg a több, mint 100 előadást a budapesti Magyar Színházban. A darab hétfőn este bérletszűnetben, kedden A. bérletben, szerdán pedig B. bérletben kerül színre Putnik Bálintné Jurik Julcsival, a szegedi színház közkedvelt szubrett primadonnájával a fő női szerepben. Partneréül hétfő estére sikerült megnyerni Hajmássy Miklóst, a budapesti Magyar Színház kiváló amarózáját. Kedden és szerdán este pedig Kamarás Gyula játssza a férfi főszerepet.

Heti műsor:

Péntek este 8 órakor: **Ocskay brigádéros**. — Greguss Zoltánnak, a budapesti Vigaszínház tagjának fellépésével. Rendes helyárrakkal. A. bérletben.

Szombat délután 4 órakor: **Erzsébet**. Olcsó helyárrakkal, a bemutató parádés szereposztásában.

Szombat este 9 órakor: **Sybill**. Timár Ilá és Tanay Emil, a debreceni Csokonay színház tagjainak vendégfellépésével. Rendes helyárrakkal. B. bérletben.

Vasárnap délután fél 5 órakor: **Sybill**. Timár Ilá és Tanay Emil fellépésével. Rendes helyárrakkal.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: PENTEK RÉZLI.
BELVÁROSI: BORCSA AMERIKÁBAN.
KORONA (v. Dorian): ALCAZAR.

A Feketeerdői Üvegyár RT

A Nemzeti Munkaközpont nagyváradi elnökének helyzetjelentése

Bihar vármegye keleti csücskében, a hegyek között van a Feketeerdői Üvegyár telepe. Fekvésénél fogva tuzozva talán, a Bihari Ruhr vidéknek mondható.

A fagyos decemberi időben nem mint turista, hanem mint munkás mentem meglátogatni az ott dolgozó munkástestvéreimet.

Az üvegyártáshoz minden nyersanyag megtalálható: kvarc, mész, szén, fa, csiszoló, homok, stb.

Maga az ipartelep éppen 100 éves fennállását ünnepli, de az ünnepléssel kapcsolatban meg kell állapítani azt az igazságot, hogy a gyártással kapcsolatos esetleges modernebb berendezés beállítása mellett a munkásság szociális helyzete a 100 év előtti állapotban maradt és azt a mai követelményeknek megfelelően rendezni és változtatni kell. A gyártelep ma egy romhalmaz benyomását kelti. A gyár tulajdonosai zsidók, ők természetesen semmit sem tettek az üzem egészségi berendezéseinek átalakítására, továbbá a munkásoknak adott „természetbeni” lakások építésére. Átalakított istállóknak mennyezetig vizes tákolmányokban kénytelenek lakni az üzem munkásai, míg a zsidó munkaadók a fanyvesek közt fekvő gróf Zichy féle kastélyban dözsölnek, a magyar munkások odaiba pedig beesik az eső. Hogy mennyire megkülönböztetett, illetve kivételezettek a zsidók a vállalatnál, kitérünk abból, hogy amíg 18 zsidó tisztviselő havi átlagos jövedelme 315 pengő és még külön drágasági pótlék, addig az üzemnél alkalmazott 8 magyar tisztviselő (közülük mérnökök, kik mindenért felelősek) havi 135 pengőt és semmi néven nevezendő drágasági pótlékot nem kapnak. Egy esetet kiemelve, élesen világít rá arra a „mentális” kérdésre, amellyel a gyár igazgatósága a tisztviselő kérdést kezeli. Folyó év június havában a gyár vezérigazgatója egy kezdő zsidó tisztviselőt vett fel 188 pengő havi fizetéssel, természetbeni lakás, fűtés, világítással. Míg a gyárnál 18 éve dolgozó Barna Eta nevű magyar tisztviselőnél ird és mondás: havi 76 pengő fizetést kap.

A munkások közül a kemence-mesterek, csoportvezetők, fűvókák viszonyoknak megfelelően valahogy meg vannak fizetve. De ezzel szemben a szakutadást igénylő csiszolók napi bére 1 pengő 10-től 2 pengő 50-ig van megállapítva. A segédmunkásokat napi 1 pengőtől 2 pengőig fizetik. Az üzemben alkalmazott gépkezelők, fűtők, kovácsok napi bére 10–12 órai munkaidő mellett 200 pengőt tesz ki. A gyár igazgatósága a tanoncok kérdéséről egészen különleges módon intézi el. Körülbelül tíz tanoncot elfelejt felszabadítani. Az 5, 6, 7 éves tanonc nem ritkaság. Természetesen, akiknek már szakmunkásoknak kellene lenniük, azok ma is inási fizetést kapnak. Ezeket az intelligens fiatal magyar munkásokat, kik metszők és csiszolók, az elmúlt éra megakadályozta, hogy

szakképzettségüket elismerjék. Ezek most napi 1 pengő fizetésben részesülnek.

A bécsi döntés után felszabadult feketeerdői üzemhez a honvédség hatósági vezetőt rendelt ki. Megkezdődött a nagy takarítás és az építő magyar munka s ma az üzem 440 munkást foglalkoztat, 20 százalékkal többet mint az 1939-es évben. A 3 olvasztó kemence közül csak egy van üzemben, de már folyamatba van még 2 kemence ujjáépítése. A hatósági vezető látván a tüzelőfa hasznosabb felhasználási lehetőségét, áttért a szén fűtésre, tekintve, hogy az üzemhez közel 2–3 kilométernyire egy barna szénbányát nyitattak ki. Fűtési célokra ezt a szén használják, melynek kalóriája 2600, úgy hogy az üzem termelő képessége jótékony hatással fog bekapcsolódni Magyarországra üvegyártásába, ugyanakkor sok magyar munkásnak újabb megélhetési lehetőségét biztosít.

Hatósági vezető a munkalehetőségeken kívül gondoskodott a munkások gyermekeinek iskolai oktatásáról is. Két kirendelt, nagyszerű felkészültséggel rendelkező anyaországbeli tanítónő 84 tanköteles gyermek oktatásáról gondoskodik. Gondoskodás történt állandó orvosi szolgálatról is. A Nemzeti Munkaközpont nagyváradi szervezete lépéseket tett az illetékes hatóságoknál egy állandó szülész-nő alkalmaztatása végett.

A magyar nemzeti kultúra ujjáélesztését és fejlesztését szintén a Nemzeti Munkaközpont vállalta, melyhez az összes társadalmi rétegek támogatását igénybe fogja venni. A Nemzeti Munkaközpont a feketeerdői üvegyár szervezetét megalkotta, mely erős vára lesz egy társadalmi, kulturális és gazdasági szempontból az ott dolgozó magyar értelmiségi és fizikai munkásoknak.

Szabó János,
kőműves, főrendiházi tag.

Biztosítva van az ország cukorellátása

Eddigi becslés szerint az országban 16.000 vagon cukortermeletre lehet számítani a tavalyi 13 ezer vagonnal szemben. Import cukorból 1500 vagon áll még rendelkezésre, aminek következtében 4500 vagonra tehető a tartalékolható felesleg. Az erdélyi cukoripar termelése mintegy 1000 vagon, ami nagyjából fedezi a visszatért részek igényeit. Ezek alapján bizonyos, hogy a cukorellátásban nem lesz fennakadás és mindenki megfelelő cukormennyiséghez juthat hozzá.

Arcárhiedetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Athelyezésre

kerülő református női- len bírósági díjok, egyszerű szobát keres ellátással. — Ajánlatot árakkal levelezőlapon Zabari István, Miskolc törvényszék címre kér. 230

Adás-vétel

Ebédlőperzsa

összekötő perzsa, egy régi diófaszekrény, csipkefüggöny, csillar, Schöberl ág, össze-csukható sodrony, agy eladó. Alapí u. 1. ajtó 2. délután 3-ig. 193

Hencserek

állandóan raktáron. — Samarjai kárpitos, Rimanóczy-utca 12.

Teljesen

új állapotban pourtable írógép olcsón eladó. — Fűredi, Kapucinus utca 16. szám. 229

Művészi kivitelű tiszta gyapju magyar perzsa

nagy választékban. Szönyegjavítás, tisztítás szakszerűen

Csekő

Teleki-utca 56.

Agyterítő

megvételre keresek. — Cimet a kiadóba. 140

Egy

2x3-as belföldi ebédlőperzsa és két kisebb szönyeg eladó. Szigligeti u. 5. ajtó 2. 194

Különléle

Úrnők

részere hathónapos varró és szabó tanfolyam nyílik. Zenker, Horthy Miklós u. 32. 144

ÓRA ÉKSZER, DISZTÁRGYAK
NAGY VÁLASZTÉKBAN AZ AJÁNDÉK BOLTBAN
Gierling János
NAGYVÁRAD, SZÉCHÉNYI TÉR 6.

Korcsolya

homorú élezés, zipzár javítás Singer műszer-résznel, diakonok ar- engedmény. Szilágyi Dezső utca 6. 221

Zipzár

javítás, korcsolya ele- zés, Singer műszerész gépjavitó műhelyében Szilágyi Dezső u. 6. 222

Újság-makulatura kapható a Magyar La- pok kiadóhivatalában.

Diákokat

teljes ellátásra elvalla- lok. Érettségizett leá- nyom tanulásaikat elő- segíti. Szabó, Gerliczy u. 14. 216

Allást keres

12 évi

postai gyakorlattal bi- ró nő elmenne vidék- re postahivatalhoz — vagy jegyzői nivalat- hoz. Fekete, Farkas- telep 8. 208

Allást nyee

Rendes,

tisztességes, jó házból való fiukat tanulónak felvesz a Benedek vil- lamos cég, Sas palota.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
szent László-nyomdát igazgatója

KÉSZÜLT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG KÖRFORGÓGÉPEN, NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZ.